

КЗЭСО — 90!

(інтерв'ю з Головою ПрАТ КЗЭСО — Микитиним Я.І.)

В цьому році виповнюється 90 років з дня заснування КЗЭСО — визнаного світового лідера в області створення та виробництва підвісних і стаціонарних рейкозварювальних машин. У зв'язку з ювілеєм редакція ініціювала інтерв'ю з Головою правління Приватного акціонерного товариства «Каховський завод електрозварювального устаткування», Героєм України Микитиним Я.І., вважаючи, що інтерв'ю буде цікавим читачеві.

Ярослав Іванович, розкажіть як створювався завод, які етапи його становлення та розвитку можна виділити?

1 вересня 1929 р. на території Каховської кустарно-промислової школи (до 1914 р. — завод сільськогосподарських знарядь купця І. Гуревича), де навчали азам метало- й деревообробки, виготовляли і ремонтували різноманітний сільгоспінвентар, розпочався промисловий випуск поршневих кілець для тракторних двигунів. Цю дату ми й вважаємо Днем народження заводу.

На початку 1950-х рр. Каховський завод «Автотрактородеталь № 22» перейменовується на Каховський ремонтно-механічний завод, а його діяльність підпорядковується управлінню «Дніпробуд», що тоді зводило Каховську ГЕС. Водночас триває реконструкція підприємства відповідно до затвердженого генерального плану, розширюється його площа, зводяться інженерні корпуси, котельня, склади, прокладаються нові комунікації. Результатом цих реформувань стало збільшення кількості підрозділів, технічних спеціалістів, а головне — реальна перспектива перетворення заводу на багатопрофільне підприємство.

«Зварювальна» історія КЗЭСО починається з 1959 р., коли з ініціативи Б.Є. Патона змінилася спеціалізація Заводу і він перейшов на випуск електрозварювального устаткування. Вибір невеликого заводу з української глибинки для виробництва нового зварювального устаткування — це щаслива випадковість?

За клопотанням Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона та особисто його директора Б.Є. Патона, який розгледів у молодому машинобудівному підприємстві на півдні України потенціал для освоєння нового виду продукції, 5 липня (15 серпня) 1959 р. виходить доленосна для заводу Постанова уряду № 624 «Про подальше впровадження у виробництво зварювальної техніки». Оснащений новою на ті часи виробничою технікою, укомплектований досвідченими кадрами, налаштований на впровадження сучасних технологій завод був готовий стати майданчиком для виконання урядової програми по випуску зварювального устаткування.

З 1 січня 1960 р. Каховський механічний завод перейменовано в завод електрозварювального устаткування. Свою продукцію тоді ще радянське підприємство починає демонструвати на міжнародних виставках: автомат А482 — у шведському місті Геттеборг, автомат АБС з джерелом живлення — у голландському місті Утрехт.

Що дала заводу співпраця з ІЕЗ ім. Є.О. Патона?

У січні 1964 р. на Каховському заводі електрозварювального устаткування створюється філія дослідного

конструкторсько-технологічного бюро Інституту електрозварювання Національної академії наук України. Основна мета — забезпечення якнайшвидшого впровадження у виробництво досягнень науки та техніки, зміцнення зв'язків наукових та конструкторських організацій з виробництвом для успішного освоєння нового зварювального устаткування. Створений тоді потужний тандем науки і виробництва став відправною точкою нинішнього успіху КЗЭСО. Для концентрації інженерних пошуків на заводі був створений інженерний центр, який, тісно співпрацюючи з Інститутом електрозварювання ім. Є.О. Патона (зокрема з відділом 26, яким керує академік НАН України С.І. Кучук-Яценко), значно скоротив строки реалізації технічних задумів. Здійснити прорив на світовий ринок вдалося насамперед завдяки тому, що ми вчасно зрозуміли — щоб бути конкурентоспроможними необхідно мати сучасну науку, кваліфіковані кадри, блискучі інженерні задуми, новітні технології та високооснащене виробництво.

Створення рейкозварювальних машин вимагає комплексних зусиль в проектуванні, конструюванні, розробки технології зварювання та ін. Як вдалося сформулювати команду для вирішення таких складних завдань? Як залучається молодь на завод?

Ми завжди презентуємо наш завод як високотехнологічне підприємство, що, безумовно, передбачає наявність професійних кадрів на кожному етапі виготовлення зварювальної техніки. На сьогоднішній день близько 50 % робітничих кадрів мають професійну технічну освіту, майже 25 % — це спеціалісти з вищою освітою. Це дозволяє нам справлятися з різноманітними технічними задачами, приймати сучасні виклики невинного технологічного розвитку. Наші конструктори, технологи, інженери постійно підвищують свій кваліфікаційний рівень, освоюють нові програми для конструювання.

Хочу зазначити, що на нашому підприємстві працює багато родинних династій. Як би це пафосно не виглядало, але досвід виготовлення зварювального устаткування передається від дідів онукам. І зараз, наприкінці другого десятиліття XXI сторіччя, поруч з молодими спеціалістами й досі працюють наші ветерани, які починали свою кар'єру на Каховському заводі ще у 1960-х роках.

Яким чином завод забезпечує свої потреби в робітничих та інженерних кадрах?

На підприємстві впроваджена система підготовки кадрів практично всіх робітничих спеціальностей. Теоретичний матеріал викладають досвідчені фахівці, а практичні заняття проходять в

умовах реального виробництва. Для залучення спеціалістів з вищою освітою ми подаємо замовлення до технічних університетів нашого регіону. Окрім цього, за направленням від підприємства близько 100 осіб отримали вищу освіту.

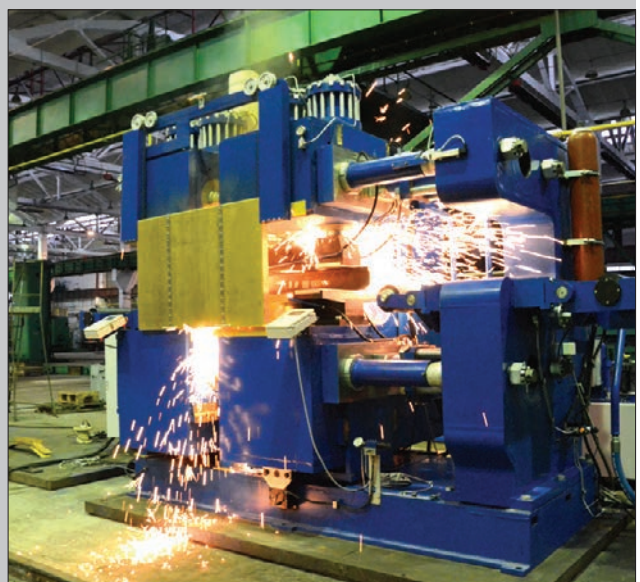
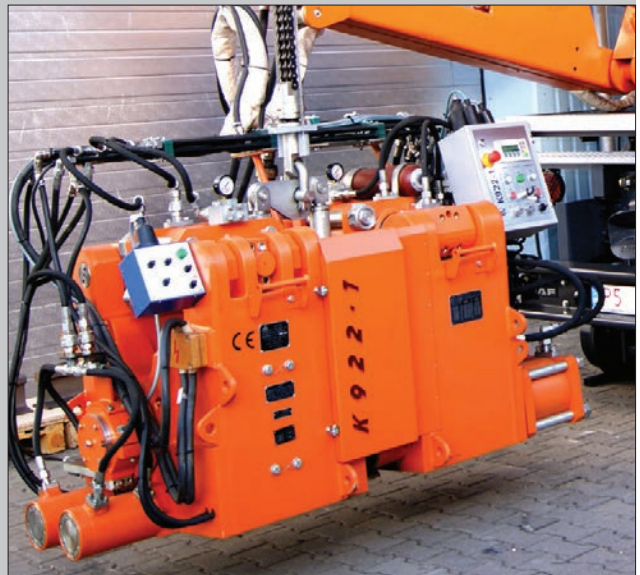
На п'яти континентах, більш ніж в 100 країнах працюють понад 2500 українських рейкозварювальних машин марки «КЗЭСО». За рахунок чого вже багато років заводу вдається утримувати лідируючі позиції на світовому ринку? Які завдання доводиться вирішувати у зв'язку з діяльністю конкуруючих фірм з Китаю та інших країн і випуском контрафактної продукції?

Для науковців Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона та каховських машинобудівників стало характерним щорічне освоєння все нових і нових видів зварювальної техніки. Передова наука і сучасне виробництво утворили нерозривний тандем, який є тим локомотивом, що веде завод до поставленої мети — бути лідером у своїй галузі на світовому ринку, не просто йти в ногу з вимогами сьогодення, а бачити наперед і випереджати конкурентів на крок, а то й на два.

За останнє десятиріччя ми не раз стикалися з прикладами копіювання нашої продукції, намаганнями випуску зварювальної техніки під маркою «КЗЭСО» на різних територіях. Так, це неприємні речі, але, як показує наш аналіз подібних випадків, такий контрафакт або взагалі не працює, або має зовсім низькі показники ефективності та довговічності користування. Мені шкода тих клієнтів, які, намагаючись заощадити, або будучи введені в оману, купують контрафактну продукцію і дуже скоро стикаються з безліччю проблем.

Яким чином формується портфель замовлень і наскільки поширена географія поставок?

Портфель наших замовлень наповнюється різними шляхами, враховуючи специфіку нашої продукції та термін її виготовлення. Є постійні замовники, з якими достатньо обговорити обсяг замовлення та специфікації, бо вони працюють з нами десятиліттями і впевнені у якості техніки та порядності виконання умов контрактів з боку підприємства. Щороку з'являються й нові клієнти, які обов'язково приїжджають до Каховки, щоб побачити виробничі потужності, особисто обговорити умови майбутніх контрактів. Не може не радувати поновлення активної співпраці з «Укрзалізницею». Якщо останні 10 років завод виготовляв

більше 90 % зварювальних машин та комплексів для експорту до країн далекого зарубіжжя, то зараз нарешті почали надходити замовлення на техніку для будівництва і ремонту українських колій.

На підприємстві працює відділ маркетингу, в якому молоді та прогресивні спеціалісти займаються аналізом та вивченням нових ринків та просуванням нашої унікальної продукції в нових напрямках. Безумовно, ми щорічно беремо участь у міжнародних виставках та профільних заходах, що також відкриває нові можливості для подальшого розвитку КЗЭСО. Завоювання довіри замовника та повне задоволення його запитів й побажань є одним з наших принципів у боротьбі за лідерство та портфель замовлень.

Зварювальні машини під маркою «КЗЭСО» працюють на всіх п'яти континентах, більш ніж у 100 розвинених країнах світу.

Які задачі з'являються у заводу в епоху 4-ї промислової революції у зв'язку із запровадженням цифрових технологій у всіх сферах діяльності? Яким Ви бачите напрямок подальшого розвитку рейкозварювальних машин?

Техніка ніколи не буде стояти на одному місці. Все іде в ногу з розвитком науки. Співдружність, що існує між передовою наукою, яку представляє Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона, і сучасним інжиніринговим підприємством, яким є КЗЭСО, дає найкращі результати у досягненні вимог часу і, безумовно, наших замовників.

Щодо розвитку рейкозварювальної техніки, то зазначу, машини та комплекси КЗЭСО вже сьогодні є технікою майбутнього. За визначенням російського академіка С. Глазьева, одного з авторів теорії технологічних укладів, рейкозварювальні машини марки «КЗЭСО» відповідають вимогам вищого, 6-го технологічного укладу, тобто є технікою XXI-го століття. Використання в останніх моделях машин КЗЭСО для зварювання рейок елементів штучного інтелекту у поєднанні із сучасною комп'ютерною технікою та спеціально розробленим програмним забезпеченням дозволяє виконувати попереднє тестування стику, встановлювати відповідний режим зварювання, відстежувати хід зварювання та усувати недоліки, застосовувати алгоритм для підтвердження якості та ультразвуковий контроль кожного стику, що був зварений, створювати електронний паспорт зварювання.

З впевненістю можу сказати, що КЗЭСО — це виробник найсучасніших зварювальних машин та комплексів, який вже сьогодні використовує технології майбутнього, що будуть актуальними ще багато років. А ми рухаємось далі, удосконалюємось та з впевненістю у власних силах дивимось в майбутнє.

Інтерв'ю записав О.Т. Зельніченко